

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm. Gernandts Boktr.-Akteb.

N:r 34 (244)

Fredagen den 12 augusti 1892.

5:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 8:— Idun m. Modet, utan kol. pl. » 6: 50 Idun ensam..... » 4:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumer. sker i landsorten å post- anstalt, i Stockholm hos redaktion.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag Lösennummerspris 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
--	---	---	--	--

Victorine Hägg.

Vår tids välgörenhet ytttrar sig i en skiftande mångfald, men måttet af den personliga förtjänsten finner man icke med mindre, än att man af sättet för välgörenhetsöfvandet lär sig känna den dolda drifkraften. Endast härigenom kan man uppdaga, huruvida de vackra gärningarna blott äro schackdrag för vinnande af själfviska intressen eller sanna verkningar af ädlare bevekelsegrunder; endast härigenom kan man rätt uppskatta det *personliga* värdet. De oegennyttigaste uppoffringarna skörda icke alltid de amplate loforden.

Fröken Victorine Hägg, dotter till framlidne grosshandlaren Hägg i Visby och syster till fröken Johanna Hägg, hvars bild under föregående året upptogs i Idun, utöfvar i likhet med sin syster en välgörande verksamhet till förmån för den stumma djurvärlden. Skillnaden emellan bägges verksamhet är endast den, att den förra koncentrerat sin välgörenhet inom sin fosterö, under det den senares ingripande i djurskyddet antagit en mera kosmopolitisk natur.

Behjärtandet af den

mänskliga nöden är en humanitetskänsla, som allmänt erkännes och icke gärna ratas, när den med praktisk klokhet omsättes. Icke så medkänslan för de värnlösa djuren, alldenstund dessas ädlare behof och känslighet för smärta in i senare tid varit af mängden så godt som oförstådda. Med aktgifvande på detta förspång af den filantropiska verksamheten upptog fröken V. Hägg som sin lifsgärning de mest förbiseddas sak.

För några decennier tillbaka stiftades på initiativ af den ädla furstinnan å Fridhem, prinsessan Eugenie, en för hela Gotland gemensam djurskyddsörening, hvars beskyddarinna furstinnan blef, och till hvilken lifskraftiga förening snart en äldre sådan — den första på ön — anslöt sig. Det är inom denna, »Gotlands djurskyddsörening» kallad, som fröken H. oförtrutet verkat alltsedan dess stiftande. Ständig ledamot af styrelsen har hon utgjort en af föreningens kraftigaste stödjelare såväl med afseende på sitt energiska uppträdande som på sin offervillighet. Sedan döden för alltid bort-

Hvad vore tron, om den icke låge
En klarögd pärla på hjärtats grund

Och upp till himmelen stilla såge,
När skalet brister i mognans stund.

J. P. WALLIN.

ryckt den ädla stiftarinnan ur föreningens krets, fördubblade fröken H. sina ansträngningar, på det att föreningens arbete efter förlusten af dess andekraftigaste stöd icke måtte mattas vare sig af brist på ekonomiska tillgångar eller handlingskraft och föreningens mål, hvilket den sangviniska stiftarinnan satt så högt, sålunda förfelas.

Genom fröken Häggs offervillighet har föreningen blifvit i tillfälle att sprida en anseelig mängd af förbättrade slaktredskap och andra för ändamålet lämpliga verktyg öfver hela ön; att kunna tillhandahålla allmogen slaktare från Stockholm för undervisning i slaktredskapens användande; att anordna serier af föredrag och inköpa massor af skrifter till gratisutdelande bland unga och gamla för väckande af humanare känslor mot de varelser, hvilka helt och hållet bero af mänsklig barmhärtighet; samt att utdela premier åt personer, hvilka befordrat djurplågeriet under dess skilda former till laga näpst.

Icke en enda gång under den räcka af år, föreningen varit i verksamhet, har, då en med dryg kostnad förenad åtgärd ansetts för föreningens syfte af vikt, förlägenhet för därtill erforderliga medel inom styrelsen uppstått, med mindre än att fröken Häggs hand beredvilligt uträckts till företagets realiserande. Att Gotlands djurskyddsförening så kunnat genomsyra hela ön, som redan skett; att de gamla pinoafrottningarna af husdjuren här och hvar kunna räknas till en öfvervunnen ståndpunkt; att knappast någon socken inom länet numera finnes, hvarest icke djuren hafva flere eller färre varma försvarare — detta är till en dryg del frukten af fröken Häggs insatser.

Men icke blott såsom medlem i föreningen och dess styrelse, utan ock i det dagliga lifvet verkar fröken H. för denna sin lifsuppgift, som hon snart sagdt vid hvarje steg har i sikte; och att så af hela sin själ med gåfvor och krafter ägna sig åt de ringa och förtryckta, detta är i sanning en lifsgärning, som manar till efterföljd, detta är en sådd, som efterlämnar värderikare skördar än de, som gro å fåfångans allmänning.

K. P.

Drömfärd.

Där hägrar från fordom så skönt för min
syn,
Förtrolig, en nejd under blånande skyn.
I gyllene solskenet dallrande glans
Slå färgrika blommor sin doftande krans
Kring grönskande ängar. Och åkern är full
Af korntygda axens vajande gull.

Där bjuder ett vatten så klart som kristall
Sin skimrande spegel åt björkar och tall,

*J skuggan vid stranden min gungande båt
Är redo för färden på vågornas stråt,
Och näckrosor sira hans buktade stäf,
Bland plaskande vågor och hviskande säf.*

*Och stugan därofvän, omramad af skog,
Omslingrad af rankor, den känner jag nog.
På luftig veranda i drömmar jag satt
Tills ljusmättad afton blef bytt uti natt
Och himmelens stjärnskift i strålände
pränt
Var ristad till fullo på skyns pergament.*

*Ej satt jag där ensam. Nej, hand uti
hand*

*Med vännen, min njutning blef dubbel
ibland.*

*Och nu! Uti minnet, ej dödt eller kallt,
Det flydda tar åter båd' färg och gestalt.
På blommande ängar går ännu min färd,
Och båten mig vaggar på vindkrusad fjärd.*

*Men fjärran, där solen går ned uti brand,
Jag vet det, mig väntar, så fager, en strand;
Där räckas mig händer, där redes mitt bo,
Där ändas min drömfärd i lugnande ro.*

Sofie Linde.

Utåt gatan.

Af Ave.

Gentligen borde ofvanstående signatur utbytas mot gamla konsulinnans namn, ty det är hon, som förtäljer detta; men då hon med stor energi betackar sig för »författarinneäran», så måste jag signera den lilla verklighetsbilden.

Jag var för några år sedan stadd på hemfärd från en fotvandring i Dalarna, då jag helt oförmodadt stötte på min gamla vän i en första klassens väntsal; hon hade tillbringat det mesta af sommaren vid en af våra brunns- och badorter, och då vi nu fingo resällskap ett par timmar, innan våra vägar åter skildes, meddelade vi hvarandra något af hvad vi sett och upplevat under vår sommarvistelse på skilda orter.

Såsom något — i min tanke — egendomligt för Dalarna omnämnde jag bland annat böndernas rymliga boningshus, hvars öfre våning dock vanligen var öde och tom, fast hela fönsterraden där var försedd med nedfällda rullgardiner i granna färger, »för det skulle se bra ut från landsvägen», som man helt

öppet förklarar för oss härbergssökande turister.

Gamla konsulinnan småskattade. »Detta drag är ingalunda egendomligt för det landskapets befolkning; i skilda former påträffas det öfver allt, hvarest där finnas människor, som föredraga ett glittrande sken framför ett lif i sanning och ärlighet.

Du skall få höra, hvad jag nu senast i den vägen iakttagit,» fortfor gamla konsulinnan, »och jag tänker, att både du och vi alla, som gå med vakna blickar genom lifvet, sett åtskilliga tafor af liknande art.

Jag hade icke på förhand hyrt mig någon bostad i X, emedan jag själf på ort och ställe ville utvälja, icke allenast ett par enkla rum, utan äfven, om möjligt var, förskaffa mig goda grannar; i likhet med Luther, räknar jag dessa senare till det dagliga brödet. Redan under min första rekognoscering stannade jag rent af betagen framför två par fönster, alldeles fullsatta med blommande krukväxter.

Den som kunde få bo därinne, önskade jag, för stunden behärskad af den gamla åsikten, att blomstervänner äro ädla, goda människor. I det ögonblicket hade jag glömt, att de mest förderfvade, de mest ondskefulla och demoniska människor jag någonsin mött på min lefnadsstig voro, eller åtminstone gåfvo sig ut för att vara, blomsterälskare par excellence. Jag var, som sagdt, betagen af denna rika blomsterprakt och gick in i det vackra huset för att höra efter rum.

En smutsig piga öppnade tamburen för mig, men bakom henne i ett rum, hvars dörr pigan slagit upp på vid gafvel, stod en ung dam, utstyrd i en öfverdrifvet modern frisy, en ljus kamkofta samt med ett nothäfte i handen. Hon for hastigt mot en sidodörr och försvann i ett angränsande rum, då pigan bad mig stiga in i förmaket, medan hon »anmälde mig för frun».

Det var ett mörkt, dystert rum, med kall källarlik luft och en lukt af parfymrad tvål, samt för öfrigt utstyrdt med en viss godtköpslyx, förenad med den stereotypa »stil» som härstammar från tapetserareverkstaden. Nu först gaf jag akt på, att detta rum låg åt norr. Och här stodo krukväxterna, men inne i rummet sågs ej en skynt af blomsterprakten, blott blomsterpinnar, stammar och avfigvända örtblad.

En äldre dam, hvars moderna promenaddräkt tycktes ha blifvit påsatt i stor brådska, ty lifbanden hängde lösa under koftskörten, kom in; det var husfrun (jag kan ju kalla henne fru Ellen, liksom min värdinna plögade göra), och jag uppgaf mitt ärende. Hon tycktes blifva obehagligt öfverraskad, men svarade dock med en viss tillgjord glädtighet, att det var grannen midt emot, som plögade hyra ut rum, och lät mig förstå, att hon nådigt förlät en främlings misstag.

Jag bad om ursäkt och ville gå, men fru Ellen tycktes ha fått en idé, ty hon sade hastigt:

»Naturligtvis hyra vi icke ut förmaket här åt gatan, men då här på platsen lär vara ondt om bostäder, skulle vi kanske kunna tjäna en främling.»

Hon sköt upp dörren till rummen åt gårdsidan och bad mig stiga in. Här gassade

eftermiddagssolen, och den kvafva luften var starkt blandad med oset af brasilianskt kaffe.

»Vi voro naturligtvis med på den venetianska festen i natt,» yttrade frun som ett slags förklaring öfver dessa rums oordentliga utseende. »Det här kabinettet begagna vi sällan,» fortsatte hon och gick före mig in i ett rum, som hade stor likhet med en pigkammare, »och äfven det större här bredvid skulle vi kunna afstå, om vi därmed kunde afhjälpa konsulinnans förlägenhet.»

Detta större rum var antagligen familjens matsal, ty här stodo en kaffebrika med halfutdruckna koppar och skålen med pudersockeret, svart af ätande och surrande flugor. Jag kastade en blick ut genom fönstret och såg en gårdsplats — Nå, jag säger ej mer, än att jag skyndsamt förfogade mig från gårdsidan till förmaket utåt gatan.

Här satt nu vid pianot samma unga dam, som vid min ankomst så hastigt flydde undan; nu var hon iförd en dräkt, som skulle varit elegant, om den icke, liksom flickans hårkläd- sel, varit allt för påfallande modern.

»Att mamma för in en gäst åt gårdsidan!» utbrast den unga damen med en ton, som skulle låta orden gälla för en artighet mot gästen, men som illa dolde hennes harm mot modern.

Denna förklarade orsaken till, att en dylik inspektering hade ägt rum just på en så olämplig dag, och jag tog afsked med förnyad an- hållan om ursäkt för mitt inträngande »inom detta hems fridlysta område».

»I huset midt emot hyra de ut rummen åt gatan; det är fattigt folk, som är vandt vid att inskränka sig, men hyggliga, beskedliga människor för öfrigt,» upplyste fröken Olga, i det hon tog omständligt afsked och följde mig ut på trappan.

Jag begagnade mig af anvisningen och fick utan svårighet två nätta rum med utsikt just åt fönsterna med de många blommorna.

Den första dagen gjorde mig denna utsikt stor fröjd, men sedan tog den mina tankar och fantasi fångna till en verklig pinsam grad. Det föreföll mig ibland, som om lefvande väsen anropade mig om lindring eller räddning från oerhörda kval, och då kände jag en vild lust att slå in fönsterna till det förfärliga »förmaket».

Tänk dig bara! Där, prässade intill glaset, så att de voro platta, syntes blomklase vid blomklase, kalk vid kalk, dag ut, dag in, utan att få en enda solstråle eller blifva förfriskade af ny luft, utom någon sällsynt gång, då fröken Olga var hemma och lefde till på pianot, hvilket alltid skedde för öppna fönster — utåt gatan.

Snart började jag äfven pinas af fruktan för, att dessa arma växter äfven försmäktade af törst i deras ohyggliga fängelse, ty allt mer och mer gulnade deras örtblad, och jag kunde icke undgå föreställningen om, hur rus- kigt där nu måste se ut i det pråliga rum- met.

En morgon, då jag tömt mina föreskrifna glas vid brunnen — eller *källan*, hette det ju, — voro alla de arma, utpinade krukväxterna borta och fönsterkarmarne upptagna af buket- ter med det obligatoriska blomsterpapperet. Jag hade lidit för mycket med de bortförda blommorna för att nu vara likgiltig för deras öde och sökte därför hos min muntra, arbets- samma värdinna att få någon upplysning om de kuriösa blomsterodlarna midt emot.

Sedan fröken Olga blifvit konfirmerad, hade det varit sed att hvarje brunnstermin hyra blommande växter hos en trädgårdsmä-

stare, som hvar fjortonde dag utbytte de döende exemplaren mot friska, men huruvida han också helt och hållet besörjde den årliga fön- sterdekorationen på fröken Olgas födelsedag, vågade gumman ej afgöra.

Under nära en vecka hade de utställda bu- ketterna skyltat i fönsterna, då jag reste ut till en vän, som bor ett par mil från brunns- orten; när jag kom tillbaka, hade en ny flock af växtlifvets martyrer intagit deras plats. Åter sutto lysande blomklasar platträckta intill rutorna, och kalkarne på en praktfull brandröd kaktus sutto likt koppglas fastsugna vid dessa förfärliga fönster. Jag stannade på gatan, allvarsamt öfverläggande med mig själf, om jag icke, under förvändningen af att göra mina grannar ett besök, skulle fälla en förbön för de lefvande begrafna, då fön- stret plötsligt rycktes upp och min unga svär- dotter tillropade mig ett hjärtligt: »Välkom- men tillbaka!»

»Bor du *därrinne*, barn, så för allt i världen sköt om de arma blommorna,» sade jag.

»I *förmaket!* Åh, bevars,» log hon, och i nästa minut följde hon efter mig in i min bostad. »Blommorna lockade mig dit in, och den omständigheten, att mamma fått sin bo- stad midt emot, bestämde mig för att låta fru Ellen tjäna en främlig genom att afstå ett par rum åt gårdsidan. Jag kom hit da- gen efter det du slutat din brunnskur och afrest till landet, så att jag har haft god tid till att studera mitt värdfolks lefnadssätt.

Sken alltsammans — förmaket utåt gatan är en träffande bild af det hela. — Var den tyske grosshandlaren anländ till brunnen, då mamma reste? — Ja visst — ja, nu talas här starkt om fröken Olgas förlofning med honom. Somliga säga, att han blott är en handelsresande, som inbillar sig, att den ele- ganta flickan har förmögenhet; men både hon och hennes föräldrar bygga verkligen fram- tidsförhoppningar på friarens förmenta rikedom. — Han själf har ett par gånger blifvit in- bjuden att njuta af fröken Olgas musik i förmaket utåt gatan.»

»Ja, du känner min yrhätta till svärdotter,» fortsatte den gamla konsulinnan, »och jag tillstår, att jag mera intresserade mig för de sammanprässade kaktusblommorna än för min svärdotters skildring af ett skenlif, som jag länge sedan genomskådat. Jaså, *du* intres- serar dig för slutet af detta kapitel i fröken Olgas lefnadssaga.

Ja, det blef lyckligtvis så, att den förmente grosshandlaren, som verkligen var en tysk handelsresande, for sin väg, sedan han skaffat sig underrättelser om sina tilltänkta svärför- äldrars affärsställning, och dagen innan jag afreste, hade trädgårdsmästaren bortfört hela raden af tvinande växter från förmaksfönsterna, utan att förnya dekorationen.

Brunnsterminen var ju slut för i år; nästa sommar uppsattes väl ånyo samma skylt — utåt gatan.»

Om advokater, advokatyr och Jules Simon.

Jag säger just ingenting nytt, om jag på- står, att kvinnan ofta besitter konsten att öfvertyga, att hon är oupphunnen, när det gäller att öfvertala. I vida högre grad än mannen förstår hon att tämja och kufva äfven mycket motspänstiga sinnen och

hålla dem under sitt välde. Hon äger en viss hemlighetsfull makt, hvarom hon kanske själf icke alltid är medveten, ett slags oemot- ständlig förmåga af suggestion, hvarigenom hon lyckas bringa andra in på sina åsikter och uppnå just de resultat hon önskar.

Detta kan ju låta en smula filosofiskt, men jag skall belysa min sats genom ett par exem- pel, som i stället skola bli af så mycket mer hvardaglig art. En ung fru har fått syn på en elegant och dyrbar sommarhatt och be- slutit sig för att bli ägarinna af den. Hen- nes man är af alldeles motsatt mening: den är för dyrbar, menar han, den gamla hatten klär henne alldeles förträffligt och ser inte alls begagnad eller omodern ut — *enfin* han nekar alldeles bestämdt att köpa henne nå- gon ny! Enligt den mekaniska lagen om »krafternas parallelogram» borde denna lilla äktenskapliga konflikt sluta så, att lilla frun visserligen får en hatt, men en som är anspråkslösare och billigare. Det går emel- lertid i verkligheten nästan aldrig så, utan hon får just den hatt hon vill ha, den och ingen annan.

Eller hon vill till Marstrand öfver som- maren, medan han brummar att finanserna absolut säga nej, både till badresa och som- marnöje. Enligt nyss återopade naturlag borde kontroversen sluta med en enkel stuga på Lidingön eller, på sin höjd, Dalarö. Men tror någon, att det blir så? Nej bevars! Herrskapet befinner sig vid säsongens början mycket riktigt i Marstrand, så framt inte den äkte mannen varit alldeles ovanligt envis och hårdnackad, ty då kan det hända, att man styr kosan till — Karlsbad eller Trouville.

Det är icke min sak att i detalj utreda på hvad sätt damerna lyckas uppnå slika öfverraskande resultat. Jag vill endast kon- statera, att så går det till i de allra flesta fall, ty undantagen äro så få, att det ej lö- nar mödau att taga dem med i räkningen. Och så snart jag hör en kvinna kalla män- nen för »skapelsens herrar» — det må nu ske i en förtrytsam eller en skålmaktig ton — så är jag öfvertygad om, att i detta epi- tet ligger en grym och blodig ironi.

Med kännedom om kvinnans förmåga att linda männen kring fingret bör det för hvar och en vara klart, att om det finnes något yrke, som kvinnan måste anses vara klippt och skuren till, så är det — advokatyrket.

Jag skall icke vara nog ogrannlaga att framdraga några historiska exempel på »kvinnans list» och hennes färdighet i hvad man kallar advokatknep. Advokatens yrke läm- nar rum för utvecklingen af en hel del egen- skaper, som icke kunna räknas till de äd- lare, om de ock kunna vara goda nog att ha i den bistra kampen för tillvaron, men det har äfven sin noblare sida, och det är den, som enligt mitt förmenande skulle, som man säger, »ligga för damernas röst».

Frågan om kvinnans rätt att uppträda som praktiserande sakförare står i Frankrike för närvarande på dagordningen. En ung dam, mademoiselle Chauvin, har, som Idun redan berättat, aflagt juridisk examen och begärt rätt att få uppträda vid domstolarne, och lär hon icke vara den enda. Detta har väckt en oerhörd uppmärksamhet bland de manliga sakförarne. De arbeta med händer och föt- ter, med våltalighet och sofismer mot detta försök till konkurrens från kvinnornas sida. Somliga slunga fram de hänsynslösa sar- kasmer, somliga rasa af vrede, andra skrufva betänksamt sina vördnadsvärda peruker och grufva sig öfver hvad som komma skall,

Det synes med ett ord på hela deras uppträdande, att de taga saken ytterst allvarsamt, att de bereda sig på en strid, som för några gäller en nödtorftig existens och för andra ett fett brödstycke, allt eftersom de ha kliental och rykte till.

Den gamle senatoren och författaren Jules Simon hade härom dagen ett litet kåseri om denna fråga i en af Frankrikes största och mest ansedda tidningar. Då hans uttalande är typiskt för det sätt, hvar på männen i allmänhet resonnera rörande denna sak, skall det måhända intressera Iduns läsarinna att höra ett litet utdrag af den mans tankar i frågan, som särskildt sysselsatt sig med undersökningar öfver sfären för kvinnlig verksamhet.

Jules Simon börjar med att anföra ett yttrande, som han läst någonstades angående en kvinna, som var anklagad inför assisstolsten. Och detta yttrande lydte så: »Hon skall bli frikänd, om hon är vacker.»

»Har man därmed velat säga,» fortfar Simon, »att juryn endast skulle förklara fula kvinnor skyldiga, så har man tydligen öfverdrifvit; men hvem skulle våga bestrida det inflytande, som en kvinnas skönhet vid hvarje tillfälle utöfvar? Skönheten är ett argument lika gammalt som världen själf. Om i det gamla Athen en vacker kvinna var anklagad för någon förbrytelse, så tog hon ingen försvarare och talade ej heller själf ett enda ord till sitt försvar: hon visade sig.»

För närvarande brinna flere kvinnor af begär att få offentlig förhörd talan och göra därför ansökningar hos vederbörande. Som en vän skulle jag vilja råda dem att i sina ansökningar tillägga den lilla upplysningen: »jag är ful», för så vidt de hafva rätt att åberopa denna omständighet. En vacker kvinna skall alltid blifva en mycket farlig advokat.»

Simon menar, att mot den fara, som ligger däri, att en kvinnlig advokats ungdom, skönhet och behag kunde besticka omdömet hos jury och domare, kunde måhända gifvas ett botemedel. Jag vill slå vad, att ingen kan gissa, hvad den gamle stofilen — jag ber om förlåtelse för uttrycket, men jag kan verkligen icke nöja mig med ett lindrigare — kläckt ut i sin hjärna. Hören, mina damer, hören och häppen!

Denne förordnadsvärde representant för det manliga Frankrike föreslår, att om kvinnor öfver hufvud skola få utöfva advokatur, skall icke tillstånd meddelas dem — förrän de uppnått 50 år!

På hvilket underbart sätt »historien upprepar sig själf!» Här i Sverige väcktes för några år sedan en agitation, som gick ut därpå, att inga andra kvinnor skulle få anställas å kaféer och dylika ställen än de, som fyllt 40 år. Detta förslag hade, om vi ej missminna oss, sin första upprinnelse från kvinnligt håll. Nu kommer en senator i Frankrike och gör ett dylikt, endast ännu mer rigoröst, förslag för att skydda hrr domares och jurymäns rättskänsla, hvilken icke tyckes vara af allra starkaste slaget där nere i världens hufvudstad.

Medgifvas måste ändå, att Simon, trots all sin kvinnofientlighet i sak, icke upphör att i form vara den ridderlige och galante fransmannen. Eller kan man insockra ett förnekande af kvinnans anspråk på likställighet med mannen på ett aptitligare sätt än hvad han gör i följande fras:

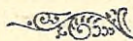
»Det är kvinnornas olycka och misstag detta, att de begära likställighet. Man svä-

rar dem ofta: »Huru kunnen I begära likställighet, I, som ären så svaga?» Men det vore åtminstone lika riktigt att spörja dem: »Huru kunnen I begära det, I, som ären så vackra?»

För öfrigt finnes det ett sätt att ordna saken, som den gode Simon kanske aldrig tänkt sig, ett sätt att fullständigt utesluta den möjligheten, att en fager och bedärande kvinnlig sakförare skulle kunna draga domstolens och juryns rättfärdighetskänsla och opartiskhet på sned. Och det är att sätta kvinnor i domstolen och juryn också.

Ett lika enkelt som ofelbart medel — eller hur, mina damer?

Scævola.

Damernas egen te-affär i London.

Ett bref och ett förslag.

Till Idun. London i augusti.

Allt fler och fler äro de nya banor, som öppna sig för Englands kvinnor, allt fler och fler de områden, inom hvilka de pröfva sina krafter och »försöka sin lycka». Den nya »Ladies Own Tea Association» är ett af dessa senare. Skulle några af Iduns läsarinna vilja följa mig till »Damernas egen te-association» i New Bond Street för att se, hur dessa engelska damer drifva sin affär — utan någon slags manlig hjälp?

Först några ord om New Bond Street, som är den fashionablaste modegatan i London. Här vimlar det både för- och eftermiddag, isynnerhet under säsongen, af den fina världens damer, promenerande eller helst åkande i sina eleganta ekipager, ofta med pudrade betjänter och perukklädda kuskar. Man stannar utanför de ståtliga magasinerna, hvilka innehålla allt af lyx och elegans, som den stora världsstaden kan bjuda på. Här finnes konungen inom damskräddarvärlden, Worth's stora etablissement, här är Atkinsons världsberömda parfymeriaffär, juvelerarebutiker med de mest bländande smycken, modist- och linneaffärer med allt som kan fresta Evas behagsjuka döttrar, förutom tafvelgallerier och konsthandlare af alla slag.

Ja här är det, som London-»societetens» damer framför allt älska att göra sin »shopping». Men det tar på krafterna och anstränger hjärnan att välja och bestämma toaletterna för Hunley's regatta, för Ascot's kapploppningar, för en »At Home» här eller en bal, ett »garden party» där — därför behöfver man något lindrigt stimulerande, och hvad är därtill lämpligare än en kopp godt te?

Låt oss nu göra ett besök i »The Ladies' Own Tea Association, Limited» — som namnet fullständigt lyder — hvarom vi läst så mycket i åtskilliga tidningar på senare tiden. Detta är ett nytt uppslag inom damernas affärsvärld och började för några månader sedan samt går förträffligt. Bolaget består af några få damer, och affären drifves uteslutande af 4 å 5 unga ladies. Ändamålet var först och främst att skaffa sysselsättning för damer, och de hafva redan ett stort antal »lady agents» både i England och Tyskland. Ett annat ändamål är att skaffa godt oförfalskadt te till billigt pris, som åstadkommes därigenom att bolaget äger sina egna teplantager i Ceylon och således undviker alla »mellanhänder».

Vi äro nu uppe i andra våningen af n:r 92, i ett vackert rum anordnadt i något orientalsk smak, med nätta små bambubord, divaner och stolar, draperier i behagligt dämpade färger öfver fönstren samt pärlportier i dörrarne, taflor, stora japanska vaser och gröna växter. Ett par bord äro redan upptagna af damer, som med förnöjelseteckas intaga sitt te.

En ung dam kommer in och tar vår order om »tee with bread and butter» (te med smörgås). Medan teet »göres», studera vi några af veckans illustrerade tidningar: The Graphic, the Queen, Lady's Pictorial m. fl., som äro utlagda på ett bord i midten af rummet. Nu kommer vårt te, serveradt på en japansk bricka med de nättaste små orientalska koppar, tekanna, socker, mjölk och några tunna smörgåsar, för hvilket vi erlagga

den moderata summan af 37 öre. Det hela ser så särdeles aptitligt ut och smakar förträffligt. Teet är af prima kvalitet — »the Ladies' Own Blend» (blandning).

I rummet utmed sker blandning, packning, bokföring och försäljning af de olika tesorterna, som äfven innefatta blandningar af kinesiska te-slag. Här har man att välja på te från 1,25 till högre priser, och för 22 öre kan man få te tillredt af hvilken sort som helst för afprofningsom man så önskar.

Nu är frågan, skulle ej något sådant som detta kunna etableras i Stockholm? Vore det ej möjligt att där tänka sig en »damernas egen teförsäljning»? Skulle det ej kunna låta sig göra, att det ohälsosamma bakelseätandet och chokladrickandet finge gifva något vika för en kopp oförfalskadt, väl tillagadt te med tunna smörgåsar eller tekaka — efter engelskt mönster? De flesta stora etablissement här i London hafva sina »refreshment room», där kunder under pågående upphandlingar kunna intaga förfriskningar af olika slag. Kunde man ej tänka sig något sådant i förening med Handarbetets vänner, Svensk konstslöjdställning eller någon af de större affärslokaler? Man pröfvade samtidigt, hvad te man skulle skaffa hem för hushållet, och gjorde sitt större eller mindre uppköp.

De ledande damerna här äro mycket villiga att äfven i Stockholm äga en agent och gifva rätt betydligt afdrag på större uppköp af te vid en sådan förbindelse. Agenten har naturligtvis att betala frakt härifrån och tull; men Sveriges mesta te tages ju från England och troligen i de flesta fall med mer än en mellanhand.

Om någon eller några svenska damer äro villiga att inlåta sig på en dylik liten affär, skall jag gärna lämna närmare upplysningar om villkor samt inleda förbindelsen med »The Ladies' Own Tea Association» härstädes.

Anna Fleetwood Derby.

Om giftermålsannonser

innehöll vårt senaste nummer ett uttalande af en svensk kvinna, som kände sig indignerad öfver detta på en gång nog mycket lättvindiga och nog mycket affärsmässiga sätt att inleda den viktigaste förbindelsen för lifvet. Vi hade ämnat att för egen del taga till ordet i denna sak, men frågan tyckes vara brännande, ty vi ha haft nöjet att i densamma mottaga två nya insändares meningar, hvilka vi här återgifva. Måhända finnes det andra, som kunna ha lust att från ytterligare andra synpunkter betrakta »detta numera icke ovanliga sätt» att knyta partier. Vi skola i sådant fall låta äfven dem komma till tals, men i afvaktan därpå lämna vi för dagen ordet åt en »ung flicka» och en »epouseur».

Den förra skriver:

... torp den 5 augusti.

När en Eva i Iduns senaste nummer fått uttala sina bekymmer i fråga om giftermålsannonser, så kanske en Evas dotter också kan få lof att i all anspråkslöshet säga sin tanke, ehuru hon för egen del icke alls har någon personlig erfarenhet. Icke vidare åtminstone än att jag med mycket nöje läser alla giftermålsannonser, som jag ser i tidningar, skratrar åt somliga, men, jag erkänner det gärna, funderar på andra. Dock ha mina funderingar ännu aldrig fört mig till mitt lilla skrifbord, satt pennan i min hand och kommit mig att depensera ett enda frimärke på svar. Var således lugn för mig, bästa Eva: jag har aldrig kommit i fara att få »en engelsk statsmans» porträtt i stället för giftermålskandidatens, och aldrig skulle jag bli så dum, att jag skickade mitt eget till en främmande karl.

Men i alla fall kan jag icke förstå, hvarför en sådan annons ej skulle kunna vara lika allvarligt menad som hvilket annat till-

kännagifvande som helst, hvarigenom någon söker upplysning för att finna något som han önskar. Och jag går så långt, att jag ej heller kan finna det vara något så rysligt förundrande eller dåligt att svara på en sådan annons, och det på fullt allvar. Ty Eva må säga hvad hon vill, men det är alldeles säkert, att lika väl som somliga af dem äro skrifna på narri, så äro andra det på verkligt allvar.

Nu vill jag bara i all ödmjukhet fråga: hvarför skulle icke den första inledningen till en ömsesidig bekantskap kunna få ske på denna väg lika väl som på någon annan, — ty på något sätt måste två människor, som ej känna hvarandra från barndomen, ju nödvändigt första gången sammanträffa! Tror man vanligen, att om en herre blir presenterad för oss på en bal, dansar en vals, en fransäs och om det så vore själfva kottiljongen, att han blir på det sättet känd af oss tillräckligt för att bedöma om det där »ömsesidiga tycket» bör få uppstå, när han sedan kommer och gör sin visitt i det ändamål, som vi nog förstå? Blir det sedan riktigt fråga om allvar, så måste man ju, om man har en guista förstånd, söka skaffa sig närmare upplysningar i det ena fallet lika väl som i det andra, men trots alla sådana visar ju den dagliga erfarenheten, att det i framtiden kan gå tokigt med de andra bäst afvägda familjepartier. Skall det gå tokigt, så går det, hur man än bär sig åt, det är min tro.

För resten går det väl an i Stockholm och andra städer, där det gifves så många tillfällen för ungt folk af begge könen att få se personen, för hvilken man möjligen kan komma att intressera sig på allvar. Men för oss, som bo på landet och af omständigheterna äro försatta i en omgifning, som ställer i tvifvelaktig utsikt för oss att aldrig träffa ett »föremål», — hur tror ni att det är för oss?

Nej, giftermålsannonserna kunna nog ha sina goda sidor, och kommer det en gång för mina ögon någon, som slår an, så garanterar jag ej, det får *Eva* förlåta, att den icke får svar från en

ung flicka.

P. S. Isynnerhet om annonsen står i *Idun*, förstås!

* * *

Så här skrifer åter vår tredje korrespondent:

Herr redaktör!

Eftersom *Idun* numera, till följd af ödets kastningar i tidningsväg, äfven kommit att få många intresserade bland herr-publiken, har jag också kommit i tillfälle att läsa, hvad en Eva i senaste numret haft att säga om giftermålsannonser, och jag vill taga mig den friheten att uppträda såsom mellankommande part. Jag känner mig både manad och berättigad därtill, ty jag har själf en gång på fullt allvar satt in en giftermålsannons — men går ogift ändå och lär väl också få göra det i alla mina dar.

Jag är nu en fyrtio års man, har en någorlunda god tjänst och tämligen bekymmerfria utsikter för framtiden, ser inte (om jag skall säga det själf) oskapligare än än annat folk, har icke så inbitna ungarlsvanor, att de ej med lätthet skulle kunna borttagas af en förständig hustru, så mycket mer som jag själf ej begär bättre, — men jag har aldrig kommit i tillfälle här i Stockholms stora stad att göra några fruntimmersbekanta. Ända

sedan jag slutade min Upsalakurs, har jag aldrig satt foten under ett familjebord! Jag har sett mig omkring vid ett par badorter, och jag har där kunnat betrakta en hel hop rätt söta flickor, hvilka naturligtvis där visat sin allra angenämaste sida, — men jag har haft den oturen att icke upptäcka en enda, som jag tänkt mig kunna lefva och göra hemmet treffligt för en man, som ej har råd att bestå en skilling öfver 4,200 kronor om året till det hela, utan att skuldsätta sig, hvilket han *icke* gör. Det måtte väl ändock finnas *husliga* flickor nu lika väl som förr, och det är bara min otur, att jag inte känner eller träffat på någon!

Under sådana förhållanden är giftermålsannonsen dock en resurs, fastän mitt eget försök slog illa ut. Det skulle dock ha slagit ännu värre ut, ifall jag hade nappat på den fina krok, som utlades från ett håll. Huru-dan den var och hvem som höll i metspöet, vill jag ej berätta, men en kvinnohand var det, hvilket jag anför gent emot insinuationen, att det bara skulle vara vi, otäcka karlar, som röjde försåtlighet. Nu är hugget, som jag då fick, tämligen läkt igen, och det kan nog hända, att jag försöker min lycka på nytt. Ty så som mina förhållanden äro, är detta, så underligt det låter för Eva, rent af enda utvägen för mig att möjligen få mig en hustru, och det ehuru jag är en fullt allvarlig

épouseur.

I "Printemps" och "Louvre".

Paristeckningar för *Idun*

af

Alvar Arfwidsson.

Till »damernas paradis» par excellence har jag redan haft nöjet föra er, och Au Bon Marché ligger bakom oss.

Men, herr ciceron, utropar ni med ett litet kast på hufvudet, det finns ju fler »paradis» än det?!

Alldeles riktigt, min dam.

Parisaren, alltid galant, har tänkt på möjligheten, att en dam ej skulle slippa in i ett »paradis»... ah! på grund af trängseln, naturligtvis på grund af trängseln, hur kan ni ha någon annan supposition, då det gäller en parisare vis à vis en dam! Han har därför lagat så, att i fall svårigheter skulle yppa sig för ett ställe, möjligheter skulle finnas att slippa in på andra.

Dessa andra heta *Printemps* och *Louvre*. Önskar ni kasta en flyktig blick äfven in i dem?

Vi följa då rue du Bac och gå öfver på högra Seinestranden.

* * *

Magasin du *Printemps* har sin plats ej långt från bangården Saint Lazare, uppe vid Boulevard Haussmann, hvars folklif det ab sorberar som i en strålände brännpunkt.

Det var omkring ett fjärdedels århundrade sedan detta etablissement grundlades af M. Jules Jaluzot, och då det en dag i november 1890 beredde sina kunder den öfverraskningen att i presenter utdela 80,000 små koppar, betydde det, att Magasin du *Printemps* firade sitt tjugufemårsjubileum.

Byggnaden hade dock ej stått i många år, förrän elden lade den i aska och det enorma varulagret för en tid måste fördelas på olika ställen.

Ett år därefter reste sig det nya palatset i hörnet af Boulevard Haussmann och rue du Havre.

Till omfånget jättelikt, kan det dock ingalunda få epitetet grandios. Hvit botten med mycket guld, mycket sirater och mycket ornament — en praktfull krokan liknar det mest. Men det gör ett gladt intryck, det kan inte nekas.

Såväl till sitt yttre som till sitt inre bär det en prägel af... hur skall jag säga?... pardon!... *demi-monde*. Det förekommer, som om den eleganta halvverld, för hvars kvarter det utgör kungaborgen, satt sin graciösa, men anspråksfulla stämpel därpå.

Nyttighetsvaror saknas ej häller här. Men hvad man hufvudsakligen synes lägga an på är lyxartiklar: pärlor och parfym, Lyonsiden och Valenciennespetsar o. s. v. i oändlighet, det hela en berusande lek af ljus och färger, af doft och glans.

M. Jaluzot, som räknar sina ägodelar i millioner, sitter nu i kammaren. Modekungen blef deputerad 1889 på general Boulangers program — det var på modet då!

* * *

Aristokraten bland Paris' stora modeetablissementer heter Magasins du Louvre.

Har modeslottet tagit namn af det forna kungaslott, mot hvilket det vänder sig, så gör det äfven på sätt och vis skäl därför.

Grannskapet tycks ha varit smittosamt för Magasins du Louvre, alldeles som bourgeoisie-kvarteren kring Bon Marché och den koketta världen vid *Printemps* för dessa.

Ty Louvre kan i själfva verket smickra sig med att äga det mest patriciska klientelet.

Krammagasinet har öfvertagit rollen af Catherine de Médicis' gamla palats. Under Louis XIV äkte Faubourg Saint-Germains galaklädda noblesse i sina guldsirade karosser öfver Pont Royal för att i Louvre öka glansen af hovets fester, när detta ej befann sig i Versailles. I dag begifva sig »den förnåma faubourgens» damer, i enkel morgontoalett och efter att ha intagit en tårta hos Chiboust vid Théâtre-Français platsen, till *magasinet* Louvre för att utbedja sig en halftimmes audieus hos det enda majestät, åt hvilket de i republiken skänka sitt erkännande och sin hyllning — modernas allsmåttiga och praktälskande drottning.

De medföra också åt detta »lott», i öfrigt tämligen banalt som alla dess likar, en parfym af *distingué*, som dessa sakna.

Samtidigt är Louvre mycket gouterad af en värld, som i förening med aristokratien har rykte att ge paroler vid modernas hof, nämligen *aktrisernas*. Det är, jag skulle vilja säga deras magasin par excellence. Särskildt gäller detta Théâtre Français' kvinnliga artister, af hvilka jag mött den förtjusande m:lle Reichemberg, jag tror hvarenda gång jag satt min fot inom Louvres murar, alltid i färd med att profva ett par gants-de-Suède.

Ni har väl för resten hört talas om de parisiska artisternas linneförråder? Deras — linneförrådets naturligtvis — enorma omfång har blifvit legendariskt, och det med skäl, om man får tro allt som berättas. Eller hvad säges om m:lle Jeanne Granier, hvars årsräkning hos en tvätterska — det är nu

några år sedan —, då det kom till process mellan denna och aktrisen, visade sig uppgå till mer än 2,000 francs!

Låt oss, på tal om Louvres kunder, ej heller glömma en original krets af sådana, hvilken där blifvit en specialitet. Jag menar *barnen*. Louvre-magasinet lockelse ligger för dem i *ballongerna*, de ballonger, som på anhallan föräras hvar och en, som köpt någonting. Det är en liten Paris-bebés högsta ärelystnad att bli ägare af en hvit Louvre ballong sådan som den, han sett något annat barn svänga i handen, och han ger sig ingen ro, förrän mamma köpt honom en dylik.

Det är ju snällt af Louvre det där. Men så gå också de små bebéerna så snällt omkring på gator och boulevarder som kostnadsfria reklambärare, ty ballongerna bära naturligtvis i stora bokstäfver etablissementets förnäma namn.

* * *

Äfven de båda ofvannämnda jättemagasinen ha sina *expositions* af säsongens nouveautés och sina *occasions*, hvilka ej sällan besökas af ända till 100,000 personer på en enda dag, äfven de ha sina monsterkök och sina gratisbuffeter, äfven de gifva ut 100,000 francs om året blott på profkataloger o. s. v., o. s. v.

Men de ha långt ifrån nått samma betydelse för publiken, den stora publiken, som sin kamrat på venstra stranden, lika litet som det helas, om jag så må säga, mekanism är af samma intresse som i Au Bon Marché.

Printemps och Louvre äro numera aktiebolag, det senare med 400 aktier om 50,000 hvardera. I båda äro de respektive firmornas grundläggare, Jaluzot och Hériot, äfven hufvudägare.

* * *

Jag har hört mången fråga: hvarför äga vi inte Bon Marché, Louvre eller Printemps — i reducerade proportioner naturligtvis? Och jag instämmer.

Småhandlandena skulle väl inte bli nöjda därmed, det vet jag nog. I Paris ha deras klagomål vunnit gehör hos hrr lagstiftare, som sedan ett par år — mycket rättmätigt för resten — börjat särskildt beskatta de stora modemagasinen, så att t. ex. Au Bon Marché betalar 196,000, Louvre 205,000 och Printemps 68,000 francs i skatt.

Men hvilket gagn har ej af dem den stora allmänheten, för hvilken billigt pris är handeldens a och o! Och ni, mina damer, vore säkerligen ej de sista, som blefve belättna, om ni på ett enda ställe kunde förskaffa er, hvad ni nu en förmiddag behöfver söka i 7, 8 butiker.

— Ja, ja, jag pläderar visst inte för något ofödt företag i den riktningen, det är blott en liten framtidshägring jag velat låta skymta i denna framtidbildernas och framtidspalatsens tid.

Kanske är det en smula egoism med i spelet också: herrarne, som nu... hm!... ej utan knot draga upp plånboken, då det gäller damernas toalettartiklar, skulle...

Enfin, damernas paradiset blefve, när allting kom omkring, — herrarnes paradiset!

Från lidandets och barmhärtighetens värld.

Några Stockholmsbilder

af

Cecilia Bådth-Holmberg.

4.

Nattasylen för kvinnor.

(Forts.)

Asylens ändamål är att bereda hem och värn åt fattiga, husvilla kvinnor, vare sig dessa — såsom mycket ofta är fallet — äro främlingar från landsorten, som begifvit sig till hufvudstaden för att söka tjänst, men ensamma och okända hafva svårt att finna såväl sådan som en tillflykt för närmaste tid; eller de äro olyckliga hustrur och mödrar med sina barn, för hvilka det egna hemmets port stängts, eller som måst fly från detta »hem» ut på gatan i mörka kvällen för att undkomma en rusig och vildsint mans och fars hugg och slag; äfven från sjukhuset nyligen utskrifna kvinnor, hvilkas svaga krafter äro ej tillräckliga för något ansträngande arbete, finna här kärleksfull vård, få hvila ut och hämta mod och styrka.

Af de besökande mottagas alla, utom de, som genom sitt uppförande visa, att de föra ett lastbart lif; ej håller emottagas kvinnor, behäftade med smittosam sjukdom; stundom händer det, att asylens uppsökes af hela husvilla familjer, man, hustru och barn; åt den förstnämnde anskaffas då plats å »härberget för husvilla män».

»Gästerna» emottagas mellan kl. 6—9 e. m. Nattasylens första föreskrift heter *bad*, och denna måste följas, oaktadt en mängd kvinnor, som kanske aldrig underkastat sin kropp någon så genomgående tvättning, äro mycket rädda för detta bad. Under asylens första tid var det mången, som hellre gick sin väg för att tillbringa natten i en port än i asylens inbjudande rena bädd, till hvilken dock vägen gick genom badrummet. »I asylens» yttrade sålunda en kvinna, som gått sin väg i harm öfver den i hennes tycke barbariska bestämmelsen, »tar man lifvet af folk först genom varmt och sedan genom kallt vatten.» Ehuru motviljan för badet hos de fattiga kvinnorna långt ifrån hunnit öfvervinnas, veta dock numera de flesta, som komma till asylens, att detta vilkor måste uppfyllas; mången ser det också med belåtenhet och finner en lisa och lättnad där.

När kvinnan kommit ur badet, får hon ej påtaga sina egna kläder; hon blir iförd asylens dräkt, ett fotsidt linne, en tjock och mjuk hvit flannelskjol, en blå tjock filtnattrock, strumpor och mjuka filtskor. Deras egna kläder bli sedan plagg efter plagg rengjorda och tvätade samt upphettade i gryta, när så behöfves; mången gång händer det, att de äro så usla, att en hel ny dräkt måste anskaffas åt ägarinnan, innan hon åter kan lämna asylens. Dessa kläder, som så bortsänkans, bestå såväl af linneplagg som af andra persedar. Det vore naturligtvis omöjligt för asylens att i detta hänseende öfva så stor välgörenhet, som fallet verkligen varit, om ej vänliga, för asylens intresserade personer ihågkommit densamma med gåfvor af aflagda kläder.

Och ställer jag härmed en liflig uppmaning till en hvar, som läser dessa rader, att på

detta sätt hjälpa till i en verksamhet, som är välsignelserik och god. I hvarje hus samlas alltid under årens lopp större eller mindre förråd af gamla kläder, som man ej vet, huru man riktigt skall använda — sänd dem till nattasylen! Dennes föreståndarinna, som på närmaste håll ser den djupaste nöd, vårt Sverige kanske kan uppvisa, kan också bättre än någon annan använda en sådan gåfva. Man behöfver ej frukta, att kläderna skola vara för gamla, för fula eller för slitna; de komma i alla händelser att bli en högtidskrud för någon stackars kvinna, hvars paltor nästan hålla på att multna på hennes kropp.

Alltså — Iduns läsarinna — glömmen ej denna välgörenhetsinrättning!

Efter badet samlas kvinnorna i ett större rum med flere bäddar; de få kvällsvard, och efter aftonbönen får en hvar gå till sin bädd. Klockan sju på morgonen stiga de upp, bädda upp sina sängar så snyggt som möjligt — för de flesta stackars nattgästerna något ytterst ovant; husmodern måste därför alltid göra om det, sedan de äro gångna.

Sedan de fått frukost och morgonandakt hållits, måste alla lämna asylens. Dennes utrymme och ekonomi tillåta nämligen ej ett vistande äfven om dagen, hvilket asylens ledare betraktar som ett önskemål, enär de kvinnor, som alldeles sakna sysselsättning, då här kunde erhålla lämplig sådan, till dess annat arbete hunnit anskaffas åt dem. De, som komma redan klockan sex e. m. och stanna till klockan nio f. m., få, om de för öfrigt äro i stånd därtill, lappa och stoppa litet åt sig; men oftast äro de kvinnor, som komma, utsvultna, utmattade, förskrämda och förtviflade och alls ej i stånd att »föra nälen».

En husvill kvinna får *kostnadsfritt* vistas tre nätter i asylens; i medeltal har dock hittills härberge lämnats hvarje besökande sex å sju nätter; från och med den fjärde natten betalas dock för säng, bad, kvällsvard och frukost 25 öre. Men huru ofta händer det ej, att denna summa ej kan erläggas af den, som intet äger och intet arbete kan finna!

Antalet sängplatser är numera tjugo, och under år 1891 hafva 289 kvinnor och barn härbergerats vid asylens; tillsamman 1,586 sängplatser hafva varit upptagna, hvilket i medeltal utgör 6 nätter för hvarje person. Af dessa kvinnor hafva 107 erhållit plats eller lämpligt arbete, 44 hafva blifvit sända till försörjningsinrättning, 7 till sjukhus och 9 till hemorten.

Man skall kanske finna antalet besökande ringa för den enda asylens för kvinnor i vår hufvudstad; men orsaken härtill — utom den för mången afskräckande fordran på en grundlig kroppslig rengöringsprocess — torde förnämligast vara, att asylens i det stora hela ännu ej är allmänt och tillräckligt känd; dess arbete försiggår stilla och obemärkt, ehuru helt visst i sann mening välsignelsebringande. Man måste dock äfven ihågkomma, att den enbart är i verksamhet under tiden från den 1 okt. till den 15 maj.

Under de senaste åren har den utvidgat sin verksamhet utöfver den egentliga uppgiften. Tanken att bättre tillgodogöra tillgången på badattiralj har ledt till ett erbjudande åt Östermalms fattigskola att två gånger i veckan sända 12 gossar och 12 flickor till asylens för att bada. Efter badet få de små en god och kraftig middag. De händer äfven ofta, att fattiga mödrar komma med hela sin barnskara och bli mättade och värmda, och genom enskilda personers försorg hafva, mot det att badvattnets uppvärmning ersättes, äfven små fattiga barn från andra stadsdelar fått bada.

År 1891 serverades sålunda åt fattiga folkskolebarn ej mindre än 800 bad med åtföljande middagsmål, och till april detta år hafva redan 400 små barn från gator och gränder där fått bad och mat.

Detta de fattigas bespisande skulle dock af ekonomiska skäl ej kunna gå för sig, om ej vänliga gifvare sände asylens rikliga gåfvor af bröd och mat m. m. Så t. ex. har alltsedan dess stiftelse hofleverantör Schumacher årligen försett densamma med allt erforderligt spisbröd; hrr Wahlström & Wetterström m. fl. sända regelbundet andra matvaror, och madame Bayoud, hotel Continentals välkända ägarinna, har frikostigt två gånger i veckan från sitt stora kök sändt mat och soppa af utmärkt beskaffenhet till de hungriga små barnen. Exemplet manar till efterföljd.

Nattasylen har allt från sin första tillkomst varit fotad på kristlig grund, på denna sannt praktiska kristendom, jag redan i början af min framställning påpekat. — Kristendomen uppenbarar sig här dock ej endast i skänkan det af vissa materiella gåfvor och fördelar, utan den genomtränger så att säga hela inrättningen, är dess lifselement, och man känner att så är, utan att en enda direkt religiös fras blifvit uttalad. Den förekommer ej i form af mer eller mindre närgående frågor om de staccars fattiga och hungriga kvinnornas religiösa tänkesätt och ståndpunkt. »Gästen», som kommer, ofta skygg och misstrogen, misshandlad af världen och lifvet, måste behandlas med en alldeles särskild finkänslighet; hon måste känna sig i bästa mening fri, känna, att ingen här pinar ut henne med frågor, som hon kanske är för slö eller för utsvulten att ens förstå, eller som hennes inre personlighet, i fall hon ännu är så själsvaken, skulle resa sig upp emot, enär hon vid sin ankomst ännu är personligen främmande för dem, som förestå asylens.

»Hon skall», yttrade också kaptén Lagercrantz vid ett tillfälle till mig, »känna, att här finnes hvila, frid och sinnesro; hon skall känna, att man ömmar för hennes rent kroppsliga nöd; hon skall sova, sova ut, som hon kanske ej har gjort det förr, hon skall bli mätt — sedan kommer känslan af tillit, af förtroende, och då meddelar hon ofta själf hvad af sorg, oro och bekymmer hon bär inom sig, det må vara af hvad slag som helst. Hon skall här på fullt allvar känna sig välkommen till ett hems ro och stillhet.»

I dessa ord ligger hela hufvudprincipen af den religiositet, som genomtränger asylens; allting bygges på personlighetens makt, på »kärlekens seger», den kärlek, som öfvervinner allt, emedan den ytrar sig på ett så sundt och för lifvet afpassadt sätt.

Också måste de, som öfva denna kärlek, just sätta in hela sin personlighet i sitt arbete: »man måste göra det med glädje», som asylens husmoder en gång sade, då jag en söndagseftermiddag satt och språkade med henne i hennes lilla kammare; »då jag helt ung började som diakonissa, fick jag mycket stå i bakstugan och baka och arbeta, och mängen gång tyckte jag nog, det var tungt och tråkigt. Men en dag, då jag var riktigt trött, kom jag att se, att man höll på att måla inskriptioner i diakonissanstalten: »tjänar Herran med fröjd», stod där, och det liksom ryckte till i mig: ja, gå du tillbaka in i din bakstuga och gör ditt arbete med fröjd, tänkte jag; och det lyckades, och se'n dess har mitt arbete varit just glädjen i mitt lif.»

(Forts.)

Ur notisboken.

Ekkejsarinnan Eugenie i Norge. Här-omdagen anlände Frankrikes f. d. kejsarinna till staden Skien på genomresa från Telemarken. Hon åtföljdes endast af en sällskapsdam och reser i djupaste inkognito.

Mrs Emily Crawford, Daily News' ryktbara Paris-korrespondent, hvilken, som vi förut nämnt, uppehållit sig i hutvudstaden någon tid, har nu afrest till Karlstad, hvarifrån hon öfver Göteborg och Köpenhamn återvänder till Paris. Mrs Crawford var så belåten med sin vistelse här, att hon förklarar sig ämna återkomma ett annat år.

Amerikanska på forskningsfärd. Fru Anna von Rydingsvärd, född Davis, afreste den 16 juli med Tingvalla-liniens ångare Island från Boston till Köpenhamn för att därifrån med första lägenhet begifva sig till Island. Ändamålet med fru von Rydingsvärd's resa är att på Island anställa historiskt vetenskapliga forskningar angående Islands kultur och litteratur under 12:e—14:e århundradena. Fru von Rydingsvärd stannar på Island till hösten och ämnar tillbringa vintern i Stockholm samt nästa vår och sommar göra en resa genom Finland och Lapplanden.

Den berömda amerikanska skriftställarinnan Mrs Nutall lär ämna slå sig ned å Djursholm, sannolikt för hela återstoden af innevarande sommar. Mrs Nutall är känd för sina epokgörande undersökningar rörande aztekerna och deras minnesmärken. Hon är sedan gammalt genom vänskap förbunden med öfverbibliotekarien grefve Carl Snoilsky, hvilken tillbringar sommaren å den vackra egendomen Långängen invid Djursholm. Utom sin önskan att besöka skalden och hans familj har Mrs Nutall haft ett annat skäl att komma till Stockholm; hon vill nämligen själf öfvervaka reproduktionen af en här befinlig äldre karta öfver Mexico.

Vårt första folkskolelärarynemöte. Första svenska folkskolelärarynemötet har i denna vecka afhållits i Jönköping. Mötet, som tyvärr rönt ringa tillslutning, har beslutit verka för en rättvis lösning af kvinnofrågan, hvilket mötet anser kan uppnås genom införande af samundervisning, genom grundliga själfstudier, genom deltagande i allmänna angelägenheter och genom att kvinnan begagnar sig af de rättigheter hon redan erhållit.

Familjen på Annedal

Novell

af

Amy Palm.

Belönad med hedersomnämmande vid Iduns sista pristäffing.

(Forts.)

Någon gång fingo de följa med fadern dit in och gå fram och åter, sakta och styfva i ryggen, på de nykrattade gångarna och sitta i den prydliga bersån. Det var nog roligt för en stund förstas, men fötterna började snart att slå mot marken, häftiga rörelser med armarne och kittlingar i ryggraden, som gifvo sig tillkänna genom axelryckningar och skrufningar, skvallrade om, att tålmodet var slut och de små färdiga att sträcka vingen till flykt.

Inne från trädgården bredvid hade nämligen glada rop och ljud af skratt trängt öfver muren, och ibland hade ett rödkindadt gossansikte dristat att sticka upp öfver denna Rubicon af sten.

Det var den förmögne grosshandlar d'Orseaus barn, som sålunda kallade sina små vänner, och så snart tillåtelsen blifvit gifven, ilade de unga Skogarne, Torsten och Otto, så fort benen förmådde bära dem, genom gården, gatan och in till

d'Orseauska trädgården, där de mottogos med jubelrop.

Margareta var ännu för mycket barn för att deltaga i dessa dagliga utfärder.

Hon var af ett dystert, missnöjdt temperament. Den lilla flickan såg ut, som om all världens sorg tyngt hennes späda axlar, hon lekte ej som andra barn med dockor, hon hade ingen favoritbok eller favoritleksak, ingen kamrat, som hon slöt sig till så, som barn brukar, hon var ensam.

Timal kunde hon sitta surmulen i en vrå och bara titta. Den gamla tanten, som förestod huset, var nöjd därför, att Margareta ej förstörde sina kläder som gossarne, hennes dräkt var alltid prydlig, hel och ren.

Kanske hade moderns sjuklighet och tungsinnighet under det sista året — hon hade plötsligt gripits af dysterhet; de funnos, som påstodo den härröra från någon underrättelse om ett galant äfventyr, hvori hennes man varit inblandad — kanske hade allt detta återfallit på den lilla Margareta, och tantens förmyndarskap lättade ej den börda, som tyngde barnets sinne.

Fru d'Orseau var en blid, mild kvinnotyp, det låg en prägel af engelsk lady öfver hennes vackra gestalt och ansikte. Dotter till en välbergad godsägare, hade hon växt upp i lyx och komfort och fått en för den tiden ovanlig bildning. De tre systrarna — de voro två utom henne — voro ortens firade skönheter.

Den näst yngsta, Malla, var ett gladt, okonstladt naturbarn med ett oförstörbart godt lynne.

Den yngsta och vackraste, Lotty, sedermera fru d'Orseau, väckte stor uppmärksamhet öfverallt, där hon visade sig, ungherrarne täflade om den sköna Lottys gunst, och hon log och koketterade med dem alla.

Då hon var sexton år, mötte hon sitt hjärtas utvalde första gången på en bal champêtre hos excellensen X.

Från den stunden koketterade ej Lotty mera, alla hennes tankar vände sig nu kring Knut von W. hennes utkorade.

De båda unga voro innerligt fästade vid hvarandra, men Lottys far förklarade, att någon förlofning ej komme i fråga, förrän hon fyllt sjutton år.

Hösten och vintern gingo långsamt, och man hade hunnit till mars.

Isarne lågo ännu, men på sina ställen voro de osäkra.

En eftermiddag, då skymningen höll på att öfvergå i mörker, gick Lotty genom den långa korridoren, som ledde från hennes rum till den hvälfda stenfarstun.

En oförklarlig ångsan hade plötsligt gripit henne, hon förmådde ej sitta ensam däruppe och vakta ut eldbrasan i sitt rum, hon kände behof af att se människor röra sig, tala, handla, för att döfva denna obestämda gnagande känsla af olycka, som gror. Det var den disiga vinterdimman därute, hvilken slagit emot henne, då hon öppnat fönstret, som skapade spöken, som kylde hennes blod och kom hennes hjärta att darra af dystra aningar. Aldrig hade lönnarne förefallit henne högre, hemskare, olycksdigrare än nu, då deras nakna grenar skaft emot hvarandra och knakat under en enstaka vindkåre, frambringande ljud som af kvädda snyftningar och suckar, fönstret hade ryckt till och vindkåren med sin virflande kyla svept om henne; det var som en dödens iskalla hälsning.

Hon grep fastare om fönsterkarmen och smällde rysande igen rutan — hon sprang från fönstret för att slippa se, hur nattskuggorna djupnade bland de skelettlika jättelönnarne — hon darrade med spändt öra för en knackning, som kanske skulle ljuda klirrande mot glaset, och, ehuru förskräckt, drogs hennes öga ditbort för att speja, om ej något spökhvitt ansikte stirrade mot rutan.

Detta var outhärdligt. Hon ilade ut, hon ville ner i salongen till de andra; drömmarne i ensamheten om Kurt ville ej i afton som annars flyta samman, länk för länk till en tjugande tafra af kärlek och lycka. Hon hade hunnit till den hvälfda vestibulen och öppnat dörren, som ledde ditut, då hon stannade med ett halfkväfadt rop.

»Ack, Kurt, är det du!» sade hon glad och sträckte fram armarne. »Kurt, älskade Kurt, hur är det?» fortfor hon förundrad och orolig, då han orörlig i skymningen stod framför henne med en besynnerligt stirrande blick; det var förunderligt, hur väl hon urskilde hans anletsdrag, oakadt mörkret.

Han teg fortforande.

»Vill du skrämma mig?» frågade hon och ville fatta hans arm — hennes utsträckta hand sjönk vanmäktig ned — hon hade ej funnit den arm, hon sökte, hon hade gripit i tomma luften, visio-

nen hade sjunkit undan och med ett smärtfullt leende, som en sista hälsning, försvunnit i natt och dimma.

»O, Gud!» skrek hon till och rusade in i den uppvärmda, bekväma salongen. »Något har hänt Kurt, något har hänt! O, låt sända bud till Granhof för att höra efter! Klockan är sju, precis sju,» sade hon och fäste sina störrande ögon på den eleganta pendylens urtafla, som ville hon där läsa tydningen på sin hemska gåta, därpå sjönk hon blekande ned med en tung suck mot soffans mörkröda, svällande sidenkuddar.

»Klockan är sju, precis sju,» upprepade äfven Malla mekaniskt. »Ack, pappa, låt någon rida till Granhof och höra efter.»

Klockan elfva på kvällen återkom det ridande budet från Granhof, där man blifvit utom sig af ångest, då man hört, att Kurt ej kommit fram ännu, han hade vid half sextiden begifvit sig öfver sjön till Broby, Lottys hem, han valde den vägen som genare, isen bar, och han var säker skridskogångare.

Så hade man från Granhof gett sig ut på isen, en liten sorglig karavan med ispiakar, båtshakar, kälkar och bräder, och de irrande dansande lyktorna visade de på stranden oroligt väntande, hvar de skarpa järnen i Kurts skridskor skurit de runor i isen, som nu söktes och följdes med klappande hjärtan och ångslande aningar om en sorglig lösning.

Långt ut på sjön såg man, hur de brinnande punkterna stannade, de höjdes, de sänktes, aflägsnades ännu mer, de bildade grupp, de skildes och irrade kring, tills de åter flöto tillsammans i klunga; råslag man därute, uppaf man försöket, eller hade något blifvit funnet? Något? Det gick en rysning genom de väntande vid dessa ord. Nu rörde sig åter ljuspunkterna, och så skred taget sakta, utan ett ord, tillbaka mot land. Lyktorna lyste dunklare, rörelserna voro mera dämpade.

»Fort efter doktorn, de äro här om en halftimme,» ropade någon, och då läkaren kom, kunde han endast konstatera, att lifvet flytt. Den omkomne hade legat i vattnet öfver två timmar, den stelnade handen höll ännu fast i iskanten, då man kommit fram till vaken, han hade saknat kraft att hålla hufvudet uppe, han hade varit död i nära två timmar, nu var hon omkring nio, alltså hade han dött vid sjutiden.

Lottys sorg var ej häftig och vild, hon försjönk blott i apati, allt var henne likgiltigt. Hon deltog visserligen som förr i familjens förströelser, sedan några månader gått, blott för att göra de sina till viljes och slippa bråk och uppmaningar, hvilket var det enda hon önskade.

Doktorn foreslog badort, och man reste till badort.

Lotty följde undergifvet.

Den sköna Lotty väckte stor uppmärksamhet i badsocieteten, men hvad frågade hon därefter, hon märkte knappast den hyllning, som ägnades henne.

Det var där, hon första gången träffade d'Orseau, en affärsman af franskt ursprung. Under den revolutionära stormvind, som sopat Frankrike, hade en d'Orseau sökt fristad i det aflägsna Sverige och där grundlagt en lönande affärsverksamhet.

Maurice d'Orseau, som med sin nations liflighet genast flammade upp vid åsynen af den sköna engelskan, som Lotty oftast kallades vid badorten, var en af hennes ifrigaste beundrare.

Han vände sig till fadern och anhöll om hennes hand, denne förklarade sig nöjd med att få d'Orseau till mäg och försökte påverka dottern till hans förmån.

»Lämn henne tid, så går nog allt efter önskan,» sade han. d'Orseau väntade och väntade ej förgäves.

Då Lotty nyss fyllt aderton år, fördes hon på midsommardagen i excellensen X:s gyllne sjuglasvagn, vid excellensens sida — han fungerade som hennes far, ty denne hade för ett år sedan aflidit — efter spannen genom de vidsträckt ägorna till kyrkan, där allmogens samlats för att se den unga midsommarbruden.

Pannbandets mångfärgade stenar gnistrade, enligt den tidens bruk, mellan de mörkbruna lockarne, och ögats mörblå eld förhöjdes af kindens rodnad; hvem kunde veta, att denna rodnad för en timme sedan slumrat i en liten metallask, som bar etiketten »rouge de théâtre», och som en gammal tant medfört af omtanke, ty brudar få ej vara bleka, det var en styggelse att se, hade tanten förklarar, och Lotty var blek som ett spöke.

Tre år senare, då Lotty höll sin förstfödde, den lille Hjalmar i sina armar, kände hon sitt hjärta slå i friskare takt. Lifvet var ändå värdt att lefva, och så år efter år kom där en länk, som med knubbiga armar band hennes hjärta vid

den aderton år äldre maken. Han tillbad henne, och hon besvarade hans kärlek med en lugn, stilla tillgifvenhet, som växt med åren.

Det var en talrik, rosig grupp, som växte upp kring henne: Hjalmar, Sven, Emil, Henriette, Annie och den lille minste, Maurice.

Det var i denna krets, som gossarne Skog och senare Margareta hade sina lyckligaste stunder och byggde leende minnen för framtiden.

Här kastade man undan tvånget, och glädjen stod högt under den blåa himlen bland trädgårdens knotiga ekar och lummiga lindar.

Här lågo munterhet och hälsa i luften och insöpos med hvarje andetag.

Tusentals upptåg och lustiga påhitt lågo och grodde bland plantorna i myllan och spirade upp, oanade och blixtnabbt, då man minst väntade det.

Ingenstädes funnos, som här, trefliga krypin att gömma sig uti, då »röfvarerna i skogen», »dunk» eller »kurra gömma» kommo de ystra små att kila fram och likt svalor ila öfver gräsmattorna.

Hur de där benen kunde gå, och hur de där friska lungorna kunde ge ljud, som klingade af hälsa och glädje.

Härliga ungdomstid, lyckliga minnen, som kasta sitt solglansskimmer af vår och fröjd ännu öfver gamla skrynkliga ansikten, då tankarna ila tillbaka och dröja vid dem.

Öförgätliga tid, då vänskapens frö slår rot och frodas för att växa till och bära frukt.

Sköna tid, då små sorger visserligen för stunden kännas bittra, men blåsas bort af vinden, som smyger genom lockarne och smeker kinden, och lämna rum för det oskuldsfulla barnasinnets borna anspråk på glädje och lycka.

Barnens ömsesidiga vänskap förde så småningom föräldrarna tillsammans. Det var departementschefen, som tog första steget genom att en dag söka upp grannfamiljen och i prydliga ordalag betyga den vackra fru d'Orseau och hennes man sin tacksamhet för deras vänlighet mot hans moderlösa små.

Den femåriga Margareta, som fadern ledde vid handen, befann sig nu för första gången inom d'Orseauska familjekretsen.

Till och med hennes buttra ansikte klarnade upp något under inflytandet af den okonstlade hjärtlighet, som här rådde, och den varma blicken ur fru Lottys mörkblåa ögon.

Det var första gången Margareta skrattat, då hon varsamt fördes mellan Henriette och den ännu mindre Annie ned till trädgården och af dem drogs med i leken.

Huru mången gång hade ej gossarne d'Orseau smugit sig in i gossarne Skogs kammare och där, gömda i det stora skåpet, afbidat timmen, då tant Klara, husföreståndarinnan, gjort sin rund och sett efter, att Torsten och Otto, som sig borde, befunnit sig i sängen på slaget nio, för att sedan, då hon aflägsnat sig, bli framsläppta af bröderna, som i ett nu voro uppe och klädda så mycket som behöfdes till deras gymnastiska lekar, hvilka företogs i strumplåsten för att ej göra buller.

Torsten Skog, Annedals ägare, skrattade ännu i dag af fullaste hjärta åt alla de gånger, han smugglat in d'Orseuanarna och lurat tant Klara.

Och senare under skoltiden — alla de otaliga knäckar han förärat Henriette, de måtte kunnat fylla en hel pannmur, om de samlats alla, en sådan liten läckergom, som hon var.

Torsten och Henriette betraktades redan af skolen som hörande på något sätt tillhoppa, och otaliga voro de stickord, Torsten undfagnades med af öfriga skolkamrater för hennes skull, men det tycktes bekomma honom föga, det var som om han tyckt, att det hört till, det var så naturligt, att han och Henriette hörde ihop, då kunde gärna pojkarne få skoja bäst de gitte, det störde ändå inte sänjan.

Sålunda växte de upp hand i hand så att säga. Torsten skulle bli landbrukare, ty hans klena ögon tillåto ej bokliga studier; under skoltiden lärde han sina läxor delvis därigenom, att Otto eller en annan kamrat läste dem högt. Den dag, då Torsten skulle bort i landbruksskola, var en bitter dag för honom och Henriette. Han fick till minne på resan en liten ljus, linfärgad rattsvans, som mamma Lotty klippt af henne kort förut, behändigt ombunden med ett rött sidenband. Den flätan hvilat ännu i Torstens chiffonierlåda och kommer dem båda att småle, då den tages fram.

»Usch, hade jag sådant där rysligt fult linhår då!» kan Henriette utbryta.

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

Atterboms sist funna ungdomsdikt.

I »Idun» för den 20 maj d. å. har den saknade urtexten till Atterboms förträffliga poem »Carolina» omsider framlagts, den heter »Till Carolinas skugga» och har af hr Bernhard Risberg funnits i Linköpings-Bladet för 1806, en fyndgruva, som för några år sedan upptäcktes af den förtjänstfulle, tidigt bortgångne forskaren lektor Gudmund Frunck.

I min uppsats »Atterbomska ungdomsdikter och Atterbomska reminiscenser» i Samlaren för 1891 heter det sid. 22 om Frunck på grund däraf, att han förbigått några atterbomska stycken, hvilka finnas i tidningen:

»Möjligen har hans exemplar af årgången varit lika defekt som det, hvartill jag haft tillgång, nämligen det som kommit till Lunds universitetsbibliotek, och där till exempel *just de tvänne nummer* saknas, hvilka innehålla de af Frunck funna styckena.»

Uttrycket »hvartill jag haft tillgång» är så till vida oegentligt, som jag sedan detta skrivits, men innan uppsatsens alla delar tillkommit — hvilket skedde under rätt olika tider — äfven besökte Stockholms och Upsala bibliotek i och för Atterbomsstudier. Men där sysslade jag med andra skeden af skaldens verksamhet och kom ej att skärskåda dessa biblioteks exemplar af Linköpings-Bladet 1806.

Sid. 28 i »Samlaren» heter det emellertid vidare: »Det är ingalunda omöjligt, att ännu någon dikt» (af Atterbom) »skulle kunna påträffas i ett fullständigt årgångsexemplar.» Och detta har ock varit händelsen, såsom hr Risbergs fynd nu visar.

Ur min uppsats ur Samlaren har jag här aftryckt de citerade raderna, för att hvarken Frunck eller jag må anses hafva kunnat förbigå ett sådant stycke som »Till Carolinas Skugga», ifall det funnits i de af honom eller mig brukade årgångsexemplaren. Atterboms författarskap är utomordentligt påtagligt för dem, som känna till Carolinaepisoden.

Jag sökte också i »Samlaren» visa, hur Atterboms äldsta bevarade, nyss återfunna poesi icke var genuint nyromantisk, utan äfven röjde inflytande från de vittra strömningar, som då härskade här i Sverige — den akademiska litteraturen och den s. k. sentimentalitetsriktningen. Hr Risberg går nu än längre och menar, att ifrågavarande dikter alls icke stått under den egentliga nyromantikens inflytande, utan under den s. k. Göttingerskolans. Detta synes äfven mig synnerligen antagligt; vi veta bl. a. af anteckningar i Biografiskt Lexikon, att Atterbom redan hos Kubell i Linköping starkt fångades af Bürger. Sannolikt har han äfven tidigt läst Hölty, hvars blida drömande och svärande poesi starkt måste hafva slagit an på ett sinne som hans. Från Hölty förekomma i Fosforos ett par atterbomska öfversättningar; den ena är upptagen i diktsamlingen och där daterad 1810; å ett af de kamrer Werner tillhöriga register, som nämnas i »Samlaren», är den emellertid, om rätt eller icke, satt till 1808. Och troligen sträckte sig Atterboms bekantskap med Hölty tillbaka ända till den tid, under hvilken dikterna i Linköpings-Bladet »koncipierades». För skaldens läsning af Matthisson och Salis hafva vi bevis i hans öfversättningar från dessa poeter. Man torde likväl icke bestämt kunna säga, att han denna tid var alldeles opåverkad äfven af de egentliga nyromantici; åtminstone är det både möjligt och troligt, att deras arbeten, hvilka ägdes af Kolmodin i Upsala (där Atterbom som bekant funnit ett hem), redan de första terminerna fallit i hans händer; — han hade afgått från Linköping i september 1805. — Men jag upprepar, att hr Risbergs mening synes antagligare; dock har säkert det af honom framhållna inflytandet korsats genom inhemska utaf den art, som ofvan är anmärkt.

Lund i juli 1892.

Fredrik Vetterlund.

Innehållsförteckning.

Victorine Hägg; af K. P. (Med porträtt.) — Drömfärd; poem af Sofie Linge. — Utåt gatan; af Ave. — Om advokater, advokatyr och Jules Simon; af Scævola. — Damernas egen teaffär i London; ett bref och ett förslag af Anna Fleetwood Derby. — Om giftermålsannonser. — I »Printemps» och »Louvre»; paristekningar för Idun af Alvar Arfwidsson. — Från lidandets och barmhärtighetens värld; några stockholmsbilder af Cecilia Bååth-Holmberg. 4: Natassien för kvinnor. (Forts.) — Ur notishoken. — Familjen på Annedal; novell af Amy Palm. Belånad med hedersomn. vid Iduns sista pristäfning. — Från Iduns läsekrets.